

Postbus 54
7470 AB Goor
Telefoon: (0547) 858 585
Fax: (0547) 858 586
E-mail: info@hofvantwente.nl
Internet: www.hofvantwente.nl

Regio Twente
T.a.v. de voorzitter
Postbus 1400
7500 BK Enschede

Uw brief van:	Uw kenmerk:	Ons kenmerk:	Datum:
23 april 2015	BO/15003436		30 juni 2015
Behandeld door:			Verzonden
M. Hertzdahl			1 juli 2015

Bijlage(n): Raadsbesluit
Onderwerp: Standpunt gemeenteraad Hof van Twente t.a.v. rapport commissie Robben.

Geachte heer De Graaf,

Wij hebben het rapport " Samenwerken doen we zelf" in goede orde ontvangen. Wij complimenteren het dagelijks bestuur en de commissie Robben met het voltooien van deze complexe opdracht. In het bijzonder prijzen wij de interactieve totstandkoming.

U hebt ons bij brief d.d. 23 april jongstleden geïnformeerd over het besluitvormingsproces over het rapport. Naar onze tevredenheid is afgesproken dat voor 1 juli de gemeenteraden om een standpunt over het rapport van de commissie Robben wordt gevraagd en voor 1 november de besluitvorming in de raden aangaande de te wijzigen gemeenschappelijke regeling moet zijn afgerond.

Wij hebben het rapport besproken in onze raad en zetten ons standpunt uiteen in deze brief. In onderstaande gaan wij allereerst in op de inhoudelijke thema's van samenwerking. Vervolgens gaan wij in op de structuur van de samenwerking. Hierbij merken wij op dat het wenselijk is meerdere scenario's te onderzoeken naast genoemde scenario, waarbij beïnvloeding door gemeenteraden naar voren komt.

Inhoud

Uit het rapport maken wij op dat de inhoudelijke samenwerking zal zien op de terreinen publieke gezondheid, jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning, sociaaleconomische structuurversterking, recreatieve voorzieningen en de daartoe ondersteunende lobby. Hiertoe is een ambtelijke organisatie benodigd, het Twentebedrijf. Uit het rapport maken wij verder op dat dit Twentebedrijf niet alleen ten behoeve van de collectieve belangenbehartiging zal kunnen fungeren maar ook breder in het kader van poolen, hosten en / of bundelen van ambtelijke capaciteit en expertise.

Wij menen dat de inhoudelijke thema's die zien op de collectieve beleidsmatige belangenbehartiging thuishoren bij Regio Twente. Dat is nu al zo en dat blijft zo.

Samen moeten wij onze krachten bundelen om onze regio economisch sterker te maken en (nieuwe) wettelijke taken in gezamenlijkheid professioneel uit te voeren.

Wij onderstrepen hiermee de gedachten van de commissie Robben. Hierbij valt ons op dat de voorgestelde taken voor de Regio Twente vanaf 2016 nagenoeg dezelfde zijn als nu het geval is. Wij vragen ons af wat de financiële bijdrage zal zijn voor elke gemeente, zeker ook in relatie tot het wegvallen van de plusstatus enerzijds en de brede taakopvatting van het Twentebedrijf anderzijds.

Wat betreft de ambtelijke samenwerking in het Twentebedrijf maken wij u attent op onze Strategiekaart samenwerken tussen gemeenten. Wij menen dat per taak passende samenwerking kan worden gezocht. De vraag die bij ons opkomt is waarom is gekozen voor het onderbrengen van deze ambtelijke samenwerking onder de Regio Twente. De doelstellingen (beleidsmatige krachtenbundeling enerzijds en bedrijfsvoering anderzijds) zijn immers verschillend van aard. Wij vragen u explicieter (naast het argument van het willen verminderen van bestuurlijke drukte) uit te leggen waarom voor het Twentebedrijf niet is gekozen voor de figuur van de Bedrijfsvoeringsorganisatie, een nieuwe figuur die de Wet gemeenschappelijke regelingen sinds 1 januari 2015 mogelijk maakt.

Gelet op het belang van duidelijkheid over rollen, taken en verantwoordelijkheden adviseren wij in de juridische uitwerking van de regeling de doelen, belangen, taken en bevoegdheden duidelijker te verwoorden. Het moet klip en klaar zijn welke taken en bevoegdheden worden overgedragen aan Regio Twente en vanuit welk (collectief) belang. Per onderwerp zal dit verschillend zijn. Van beslissen en beheren tot slechts uitvoeren. En de vraag wat financiële besluiten zijn waar het gaat om de stemverhouding. Discussie achteraf over de interpretatie van bevoegdheden moet worden voorkomen.

Vorm

1. Samenwerking op het niveau van de gemeenteraden

Wij realiseren ons dat het lastig is geweest een structuur voor Twentse samenwerking voor te stellen. Het is een complex bestuurlijk krachtenveld. De keuze voor een collegeregelings onderstrepen wij op dit moment. Echter, hierbij merken wij op dat regelmatig evaluatie nodig is om te bezien of de samenwerking zich breder zou moeten manifesteren, ook op raadsbevoegdheidsniveau.

U hebt ervoor gekozen de autonomie vooral bij de gemeenten te laten. U benadrukt die keuze o.a. met de belangrijke rol voor portefeuillehouders ten opzichte van het dagelijks bestuur, het feit dat de portefeuillehouders in de eigen gemeenten desgevraagd verantwoording moeten afleggen, de goedkeuringsbevoegdheid van de 14 gemeenteraden ten aanzien van het werkprogramma en met het instellen van een Twenteraad voor het stellen van beleidsmatige kaders.

Het risico, zoals in het voortraject benoemd door verschillende gemeenteraden, is dat de autonomie van individuele gemeenten de doorzettingsmacht van de Regio Twente in negatieve zin kan beïnvloeden. Dit risico is naar onze mening te beheersen door te kijken naar de collectieve belangen en vanuit die blik af te stemmen in onze gemeenteraad en de Twenteraad / regioraad. In dat kader kijken wij met belangstelling o.a. uit naar de werking in de praktijk van bijvoorbeeld onze goedkeuringsbevoegdheid ten aanzien van het werkprogramma.

Twenteraad / regioraad

Gelet op het belang van een effectieve en democratische samenwerking bieden wij u alternatief scenario ten aanzien van de Twenteraad dat meer recht doet aan de rol van de gemeenteraden.

Wij menen dat de vormgeving van het verlengd lokaal bestuur van wezenlijk belang is voor het functioneren van de lokale democratie en bepalend is voor het goed functioneren van iedere afzonderlijke gemeente en waarbij het van het groot belang is dat deze vorm van samenwerking goed aansluit bij de doelstellingen die door de verschillende gemeenteraden worden geformuleerd.

Tevens is van belang dat lokaal gekozen volksvertegenwoordigers zich kunnen verantwoorden naar hun kiezers voor hetgeen er namens hen is ontwikkeld en uitgevoerd op regionaal niveau.

Wij menen dat de direct gekozen volksvertegenwoordigers in onze regio de grote lijnen moeten kunnen bepalen voor de jaarlijkse uitvoering van zaken die in samenwerking tussen gemeenten worden opgepakt en of worden uitgevoerd.

Hierbij realiseren wij ons dat samenwerking tussen gemeenten zich dikwijls kenmerkt door moeizame onderlinge verhoudingen die vaak verband houden met het verschil in omvang van gemeenten. Binnen de tot op heden ontwikkelde bestuurlijke modellen is onvoldoende invulling gegeven aan de democratische legitimatie van die regionale samenwerking niet anders dan door middel van een indirecte vertegenwoordiging vanuit de lokale politieke context.

Het is voor Twente noodzakelijk dat de vermeende tegenstelling tussen stad en plattelandsgemeenten zoveel mogelijk op de achtergrond verdwijnt en om die reden noodzakelijk is om naar een andere sturing op hoofdlijnen toe te werken vanuit een orgaan dat bestaat uit bestuurlijk gekozen volksvertegenwoordigers.

Gelet op voorgaande menen wij dat moet worden gekomen tot een ontwikkelingstraject waarbij de regioraad bestaande uit een vertegenwoordiging van lokaal gekozen raadsleden doorontwikkelt naar een regioraad die wordt samengesteld uit fracties volgens de politieke lijnen in de verschillende raden, waarbij het fracties vrijstaat om voorafgaand aan regioraadvergaderingen met de eigen politieke achterban te overleggen om zodoende het draagvlak van besluitvorming te vergroten. Het werken in politieke fracties, zoals dat ook gebeurt in de Euregioraad, zal er toe leiden dat er minder gedacht wordt in de sfeer van grote en kleine gemeenten maar dat het formuleren van een gemeenschappelijk fractiestandpunt met meer focus op de inhoud op de voorgrond zal komen te staan.

Hierbij menen wij dat deze regioraad jaarlijks de hoofdkaders voor het beleid moet aangeven en zich daartoe nadrukkelijk dient te beperken en dat de uitvoerende bestuurders halfjaarlijks verantwoording afleggen over de uitvoering waarbij steeds de door de regioraad uitgezette kaders als uitgangspunt dienen te gelden.

Hof van Twente staat daarbij voor een samenstelling van een degelijke regioraad waarbij het aantal leden per gemeente wordt bepaald op basis van inwonertallen en de politieke verhoudingen in de te onderscheiden gemeenteraden waarbij het aanbeveling verdient om aan kleinere gemeenten in eerste instantie meer zetels toe te kennen dan waartoe zij getalsmatig recht hebben.

Het rapport van de commissie Robben voorziet niet in een dergelijke ontwikkeling tot een meer politiek bestuurlijke invulling van de regioraad hetgeen wel gewenst is. De regioraad kan in die vorm, afhankelijk van de resultaten die worden bereikt, zelf in staat worden geacht haar bevoegdheden al of niet uit te breiden.

Wij menen dat het boven gestelde het alleszins rechtvaardigt om een ontwikkeling zoals geschetst- voorshands als experiment- mogelijk te maken.

2. Samenwerking op collegeniveau

Dat gemeenten zelf aan zet zijn blijkt ook uit de gedachte dat het bestuur van de Regio Twente slechts coördinerend zal zijn. De inhoudelijke samenwerking moet in de verschillende portefeuillehoudersoverleggen gestalte krijgen. Daar kan een bestuursopdracht worden ontwikkeld.

Wij lezen dat er een voortrekker kan worden benoemd en dat deze voortrekker een bestuursopdracht uitvoert als regionaal portefeuillehouder met mandaat namens het portefeuillehoudersoverleg. Wij denken dat dit een goede en effectieve werkwijze is. Wij kunnen ons alleen wel voorstellen dat een evenwichtige portefeuillevreiding een lastige keuze zal worden.

Onze controlerende rol blijft naar onze mening wat onderbelicht in het rapport. In de concept gemeenschappelijke regeling staat in hoofdstuk 7 wel e.e.a. over de informatie en verantwoordingsplicht. De vraag is hoe in dit kader praktisch om te gaan met de regionale portefeuillehouders met mandaat. Onze controlerende taak is gebaat bij een transparante governance structuur. Daar waar mandaten en delegatie aan bestuurscommissies aan de orde komen, wordt ons zicht mogelijk vertroebeld. Wij vragen hiervoor aandacht in de juridische uitwerking van de tekst van de gemeenschappelijke regeling. Wellicht kan terzake de positie van de Twenteraad worden verstevigd.

Ook vragen wij een steviger inhoud van de Twenteraad waar het gaat om sturing op het proces van samenwerking. De figuur van een bindende resolutie voor het algemeen bestuur / dagelijks bestuur achten wij wenselijk.

3. Samenwerking op het niveau van de ambtelijke organisaties

Dat de Regio Twente ook een landingsplaats wil zijn voor samenwerking op het uitvoerende niveau is een goede ontwikkeling, zeker indien en voor zover het voorgestelde Twentebedrijf zal fungeren als een vraag- en aanbodloket. Voor het Twentebedrijf zien wij dan ook vooral mogelijkheden op het niveau van bedrijfsvoering en uitvoering.

Conclusie

In algemene zin menen wij dat de voorgestelde samenwerking op de drie niveaus een positieve bijdrage kan leveren aan het behoud en de doorontwikkeling van Twentse belangenbehartiging. Wij geven vertrouwen in het verlengd lokaal bestuur maar benutten tegelijkertijd ten volle onze instrumenten van kaderstelling en controle gelet op het belang van democratische legitimatie.

Voor ons zijn de maatschappelijke opgaven leidend en wij behouden een zelfstandige gemeentelijke organisatie. Wij gaan ervanuit dat de ontwikkelingen van het Twentebedrijf en de kansen die dit mogelijk biedt voor Hof van Twente, door onze organisatie worden gezien en verzilverd.

Tot slot spreken wij vertrouwen uit in een blijvend goede samenwerking nu en in de toekomst ten behoeve van Twente. Wij verzoeken u onze aandachtspunten te verwerken in de tekst van de te wijzigen gemeenschappelijke regeling, welke u deze zomer in procedure brengt. In het bijzonder vragen wij uw aandacht voor de programmabegroting 2016 en of in de eerstvolgende regiораadsvergadering een indicatie kan worden gegeven van de bijdragen per gemeente in 2016 voor de beleidsmatige taken.

Hoogachtend,

De raad van de gemeente Hof van Twente,
de griffier, de voorzitter,

mr. A. Venema

drs. H.A.M. Nauta-van Moorsel MPM